

GAZETA

INVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 917
Vineri 20 oct.
1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

În dezbatere

DOCUMENTELE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL P. C. R.

din 5 — 6 octombrie 1967

Un nou pas pe calea
ridicării nivelului de
cultură și civilizație

consemna un nou pas înainte
pe calea înfloririi satului
nostru socialist, a ridicării
nivelului de cultură și de
civilizație a populației rurale.

EMIL MUTULESCU
directorul
Școlii generale din Murfatlar
Dobrogea

Sarcini importante
in domeniul
pregătirii cadrelor

Ca și ceilalți oameni ai
muncii din toate sectoarele
de activitate, și noi, membrii
corpului profesoral, am studiat
cu mare atenție proiectul de
Directive cu privire la perfecționarea
conducerei și planificării
economiei naționale. Așa cum
apreciază proiectul, ceea ce s-a
realizat până acum în acest
domeniu reprezintă începutul
unui proces continuu ce urmează
a fi adâncit și extins în toate
ramurile economice, pentru a
duce în ultimă instanță la
creșterea nivelului de viață al
poporului.

În fața noastră, a celor ce
lucram în sectorul instruirii
și educării tinerilor generații,
chemat să dea economiei
naționale, în anii care urmează,
zece și sute de mii de cadre,
proiectul de Directive pune o
seamă de sarcini deosebit de
importante în legătură cu
pregătirea acestor cadre. Am în
vedere, în primul rând, găsirea
căilor de a spori eficiența
lecțiilor, a întregului proces
de instruire și educație. Totodată
este de datoria noastră să-l
obșnuim pe tinerii, încă din
școală, să gândească gospodărește,
economic, să le dezvoltăm
spiritul de inițiativă, capacitatea
de cercetare, neliniștea
creativă.

Măsurile deosebite cred că se
impun în legătură cu îmbunătățirea
programelor și a materialelor
școlare. De exemplu, socotesc
că programa și manualul de
matematică și fizică, chimie sau
biologie pentru școala generală
și pentru liceu trebuie introduse
cu mai mult curaj, cerințele
științei și tehnicii moderne.

Studiind proiectul de Directive,
fiecare din noi desprinde
numeroase concluzii care se
vor reflecta în munca noastră
la clasă și care, în același timp,
ne vor îmbogăți întreaga
activitate în cadrul școlii și în
afara ei.

Prof. S. ALEXANDRESCU
director adjunct al Liceului
nr. 1 din Becău

Creditele pentru
construirea
de locuințe — un
ajutor substanțial

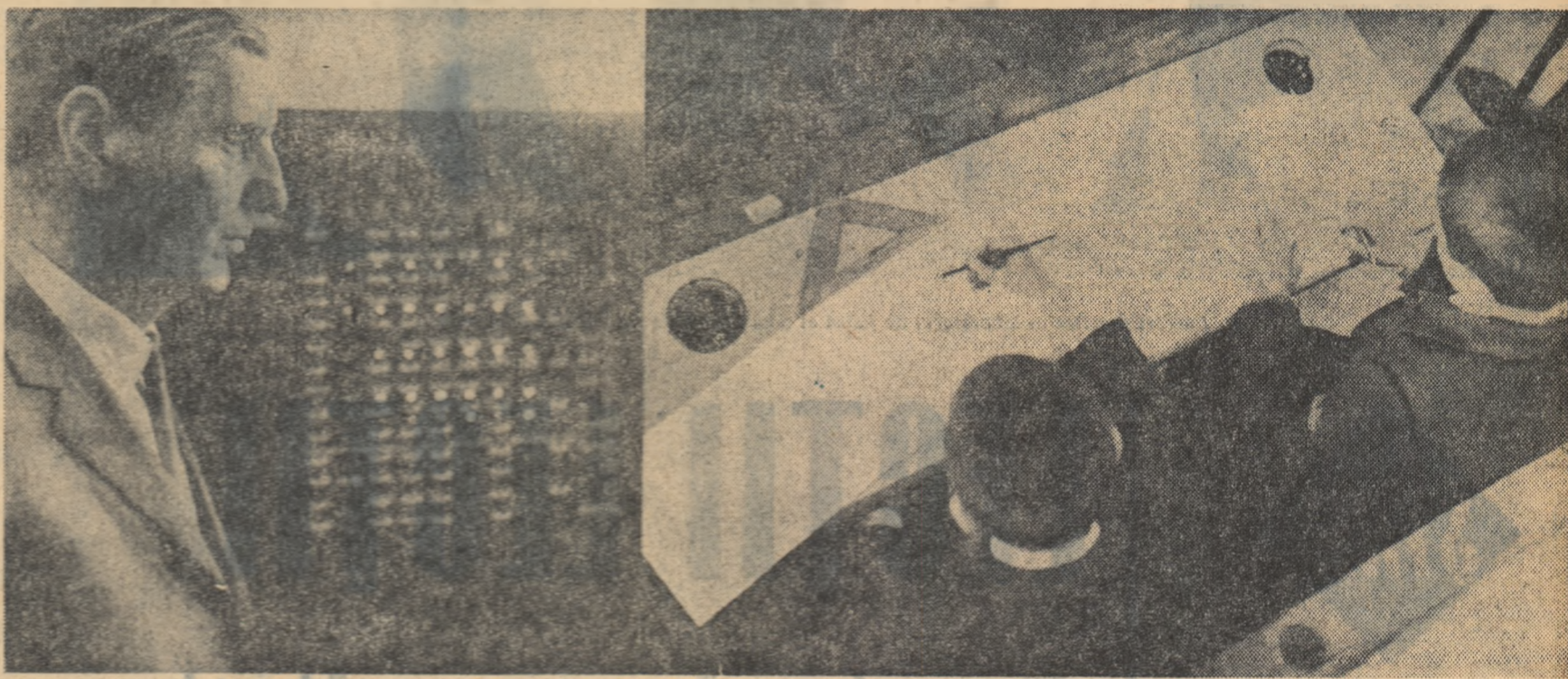
Cadrelor didactice din școlile
sătășii au citit cu satisfacție
Hotărârea Plenarei C.C. al
P.C.R. cu privire la dezvoltarea
construcției de locuințe,
îmbunătățirea administrării și
întreținerii fondului locativ și
noul regim al chiriilor.

Există în această hotărâre
un capitol care se referă
direct la construirea de locuințe
pentru salariații din mediul
rural, în rândul cărora se află
un mare număr de învățători
și profesori. Pentru a stimula
și sprijini aceste categorii de
salariați să-și construiască
locuințele proprii în comunele
în care își au locul de muncă,
Hotărârea prevede că li se vor
acorda credite până la 15.000
de lei, perioadă de 10-15 ani.
Hotărârea prevede de asemenea
și măsuri menite să ducă
la sporirea cantităților de
materiale de construcție destinate
ridicării locuințelor personale.

Sînt conștient că aceste măsuri
se vor răsfrînge direct asupra
îmbunătățirii învățămîntului
în școlile de cultură generală
de la sate, întrucît vor asigura
o mai mare stabilitate a
cadrelor didactice.

În ce ne privește, pe mine
și pe toți colegii mei, învățători
și profesori din mediul
rural care dorim să-și ridice
astfel de locuințe, socotim
prevederile acestei Hotărâri drept
un ajutor substanțial, care se
va repercuta nemijlocit în
viața și activitatea noastră. De
aceia țin să-mi exprim recunoștința
pentru condițiile tot
mai bune de viață pe care ni
le creează partidul.

PAUL BĂIEȘU
directorul Școlii generale
din Valea Chelii,
Rimnicul Vilcei

Pe panoul centralizator al VERFIX-ului am apărut răspunsurile elevilor.

IN LUMEA MATERIALULUI DIDACTIC

Cerințele esențiale de dotare a școlilor cu material didactic
statul nostru li răspund prin alocarea unor sume substanțiale, care
anual se ridică în ansamblu la zeci de milioane de lei. Numai pentru
aprovizionarea cu material didactic a școlilor din București s-au
prevăzut în anul 1967 2.934.000 lei.

O călătorie prin lumea laboratoarelor și cabinetelor școlare
relevă însă că, dacă există din partea statului un serios efort de
utilizare a procesului de învățămînt cu mijloace auxiliare necesare,
în schimb din partea celor care lucrează în domeniul producerii,
aprovizionării, gospodăririi și chiar folosirii lui persistă
carențe, uneori foarte serioase. Cele ce vor urma reprezintă
cîteva reflexii făcute pe marginea celor văzute.

Cu modernizarea pe talgerul balanței

S-a vorbit mult despre modernizare sau actualizare. În
domeniul materialului didactic acestea ar trebui să fie
certificarea de simplitate și buna funcționare a
unor aparate construite economic, din materiale de
calitate, răspundînd exigențelor metodelor și
reprezentînd cel mai modern mod de a sprijini
explicarea științifică a procesului sau fenomenului
respectiv. Este oare întotdeauna așa?

Răspundem, propunîndu-ne să
facem o experiență de fizică, ce e drept în afara
programului obișnuit. Să luăm dar o balanță.
O balanță obișnuită pe care o folosim în școală
de obicei este de circa 6-7 ori mai ușor. Dar
prințul, adevărat, este că este construit din
exact aceleași tipuri de materiale ca și al
doilea (lemn, tablă, masă plastică etc.) și
funcționează pe același principiu cu el, mai
are și un mers din care calmul și

neopintelile mecanice lipsesc. Am putea spune, cu
desăvîrșire. Văzînd aparatele așezate unul
îngă altul, așa cum erau ele pe masa de
laborator la Liceul „D. Cantemir” din
Capitală, nu le-am putut împiedica
remarcă făcută de personajul unei vestite
anecdote — cea cu omul care comandă
cașornicarului să-l confecționeze mai multe
cașori de buzunar dintr-o penulă — căci
din mașina electrostatică de tip Van de
Graaf de la Liceul Cantemir s-ar fi putut
fabrica cel puțin patru altele, de dimensiuni
rezonabile. Este drept că în ultimul timp —
răspundînd și în urma unor critici făcute
anterior — IMD a meditat la reducerea
dimensiunilor gigantului și a realizat un
aparat nou. Nici acesta însă nu ar trece
proba balanței, deoarece tot trage de
aproape trei ori mai mult la cîntar decît
cel cu care l-am comparat. Cîl despre
volumul și silențiozitatea lui în funcționare,
încă să nu vorbim!

Cercetînd altele aparate de laborator
nu putem să nu admîmîm realizări ca de
pildă aparatele destinate determinării
rezistenței electrice (pentru clasa a VIII-a),
trusa mecanică (pentru clasa a VII-a),
trusa de magnet, aparatul pentru
determinarea rezistenței electrice și altele,
majoritatea produse de IMD, în ultima
vreme. Actuale, moderne, excelente!
Impresia aceasta este însă serios
mituită de situația altora, ca de pildă
de serie de aparate de măsură —
ampmetre și voltmetre noi, dar atîrnate
de morbur nefuncționării. La multe
școli generale, ca de pildă școlile nr. 51,
nr. 52 și nr. 49 din Capitală, ca și la
licee, există nenumărate asemenea
aparate. Dar ele au costat bani și sînd
olouge prin rătăcirile, imobilizarea
fondurilor.

Tot printre aparatele care nu se
pot utiliza trebuie menționate și
„fosilele mecanice” de care unele
laboratoare școlare, mai ales din
școlile generale, încă nu au izbit
prin înlocuire cu aparatul corespunzător.

Șchioapă și strîmbă, imaginea
de tablă vopsită în albastru a
bombei calorimetrice — veche
de circa 10 ani și pripoșită (termenul
e just de vreme ce neavînd un
picior stîl la verticală prin
rezemare agățată de un șir de
rațat al depozitului de material
didactic al Școlii generale nr. 49
din Capitală — a scris profesora
Mariana Popescu o părere, pe care o
reproducem fără alt comentariu:
— Cum oare să se vorbească
convîntor elevilor despre efectele
calorice și măsurarea lor, povestindu-
le numai cum arată bomba
calorimetrică? Aceasta, dacă nu le
spui arătîndu-le aparatul în
jalea lui stare, iată un calorimetru,
dar e stricat! De ce nu există
însă în raft un calorimetru nou? Și
apoi mai trebuie să adăugăm că nu ne-a
fost scutită nici întîlnirea cu
„fosile noi”. Așa este electroscopul
cu foită (fabricat în țară pentru
școlile generale, deși fizica
prezintă aici nu e una de calitate a
II-a, ci tot una și aceeași cu cea
de liceu). Un aparat grosolan,
urît și care nici el, în unele
cazuri, nu funcționează. Noi l-am
găsit la Liceul Cantemir — avea
foițele încordate sudate...
Și de asemenea „lipsuri de
sensibilitate” suferă și galvanometrele
care se defectează atît de ușor,
atunci cînd nu sînt în școală
gata defectate. Aparatele pentru
verificarea legii Boyle-Mariotte și
alte câteva sînt la rîndul lor tot
„ușor defectabile”.

Cu un cuvînt multe, prea multe
aparate cu defecțiuni în depozitele
de materiale didactice și în
laboratoarele școlilor generale.
Cine poartă vina?

Prof. TUDOR OPRIS

(Continuare în pag. a 4-a)

D. TEODORU

(Continuare în pag. a 2-a)

VERFIX —

o instalație
didactică originală

O lecție de tehnologie la Școala
tehnică de radio și televiziune
din București. A avut loc
mai întîi verificarea cunoștințelor
din lecția anterioară. Acum,
după predarea noilor cunoștințe,
se trece la fixarea lor. Numai
că, aîlă la verificare, în loc să
pună întrebările de rigoare în
forma utilizată la lecție obișnuită,
profesorul le pune prin
intermediul unei instalații
electronice. Este mașina
electronică de învățat VERFIX,
instalație originală, complexă,
pentru verificarea și
fixarea cunoștințelor.

Încă din anul școlar trecut,
colectivul didactic al școlii s-a
preocupat de programarea
lecțiilor la anumite discipline
de învățămînt. Pentru a
ridica randamentul
învățămîntului, programat
un colectiv de cadre didactice
al Grupului școlar UCECOM,
în frunte cu directorul
acestuia, ing. Liviu Selmerescu
și prof. Constantin Preda,
director adjunct, au efectuat
lucrări de proiectare și
apoi au realizat în atelierul
de electronică, cu sprijinul
elevilor tehnicieni, o mașină
de învățat cu comenzi prin
relee. Experimentată,
mașina a dovedit că
poate depăși, prin performanțe,
obiectivul strict pentru care
a fost construită. Perfecționată
în continuare, ea dă
posibilitatea să cunoască în
mod precis măsura în care
întreaga clasă și fiecare elev
și-au însușit cunoștințele
transmise. Fiecare elev
răspunde la întrebarea
adresată de profesor în
trezile clase, apăsînd pe
butonul contactului ce se
află montat pe bancă în
fața sa. Semnalele
astfel declanșate acționează
asupra anunțatorilor din
panoul afișat lîngă catedră,
făcînd să cadă clapeta
corespunzătoare butonului
pe care au apăsat elevii.
Privind panoul centralizator,
profesorul vede răspunsurile
elevilor (bune sau greșite),
poate cunoaște viteza
reacției de răspuns a
fiecărui elev și poate
identifica pe baza
numerelor de ordine și pe
elevii care n-au răspuns
deloc.

Utilizarea instalației VERFIX
reducе simțitor durată
verificării cunoștințelor,
creînd posibilitatea
afectării unui timp
mai mare pentru
transmiterea noilor
cunoștințe. De asemenea,
ea dă profesorului
posibilitatea de a organiza
în mod științific
activitatea cu
fiecare categorie de
elevi ai clasei —
foarte buni, buni,
mediocri sau rămași în urmă.

Pînă în prezent, cu ajutorul
instalației s-au ținut
lecții de matematică
radio de electrotehnică,
de tehnologia
meseriei etc. Rezultate
foarte bune a dat
utilizarea VERFIX-ului
și la o lecție de
gramatică, ținută
experimental la
clasa a V-a a unei
școli generale.
Creatorii instalației
lucrează acum la
elaborarea unei
metodici de folosire
a VERFIX-ului la
diferite obiecte de
învățămînt.

Ing. TH. NIULESCU

Cum sînt cultivate tinerele talente ?

Descoperirea timpurie a
talentelor și îndrumarea
lor calificată constituie o
sarcină pedagogică de prim
ordin astăzi, cînd
principiile calității sînt la
baza selecționării
elementelor
chemate să contribuie la
sporierea prestigiului
științific și cultural
romănesc.

Se știe că pentru elevii
dotati la muzică, artă
plastică, coregrafie,
sport, există școli
speciale, și că în
prezent s-au înființat în
mod experimental
clase speciale de
matematică, fizică și
limbi străine, unde pe
lîngă instruirea
impusă de cerințele
liceului se cultivă,
pe baza unor
programe îmbogățite,
inclinațiile
elevilor.

Pentru talentele
literare încă nu există
astfel de formule în
sistemul învățămîntului
nostru. Or, după
părerea mea, aceste
talente merită o atenție
sporită. E adevărat că
pentru încurajarea
aptitudinilor
scritoricești s-au
înființat cercuri de
creație literară și
cărora producție
reprezentativă este
difuzată prin
intermediul revistelor
școlare și că s-au
organizat concursuri
de literatură. Dar
nu-i mai puțin
adevărat că aceste
concursuri au
propus pînă acum
doar teme de
istorie literară,
legate strict de
programă, că așa
numitele „cenacluri”
sînt puține și
slab organizate

și că majoritatea
materialelor
beletristice din
revistele școlare
(care de obicei
dispar după primul
sau al doilea număr)
amintesc poezii de
acum un veac,
datîndu-se de
talentele existente
în rîndurile
acestor elevi. De
aceia n-a fost
mirare că
paginile „Gazetei
literare” și ale
revistei „Amfiteatrul”
s-au deschis
pentru unii
dintre elevii
talentați, că
radiodifuziunea
le-a închinat
doar două
substanțiale
emisiuni și că,
după numai
doar săptămîni
de tabără,
s-a putut
tipări o
culegere de
versuri.

Tabăra a
prilejuit
schimburi de
experiență
între reprezentanții
diferitelor
cercuri de creație
din țară, ca și
organizarea
unei expoziții
de reviste școlare.
În decursul
șederii lor
atîc elevii au
primii îndrumări
privind modul
de organizare,
funcționare și
afirmare a
cercurilor de
creație, profilul
și conținutul
revistelor școlare,
întărirea
legăturii cu
viața culturală
a școlii, a orașului,
a țării.
Frumoasa
ținută a
activităților
taberei — de
la discuțiile
teoretice pînă
la festivalul
premiantilor —
atmosfera de
bună dispoziție
intelectuală,
strînsa
comunitate
sufletească
au dovedit
din plin și
eficient
educația
a unor
astfel de
acțiuni
care poartă

zează elevii cu
aceleași
preocupări de
pe tot cuprînsul
patriei. Ecoul
taberei s-a
prelungit și
după încheierea
ei. Zeci de
scrisori primite
de conducătorii
acesteia au
confirmat
utilitatea ei
indiscutabilă.
De aceea
sustinem
cu căldură
asigurarea
continuității
unei astfel
de tabere și
întărirea
de tineret
Șocotim
că ar fi
indicat ca
revistele
literare
regionale să
rezerve
lunar o
pagină
tinerelor
talente
din școli.
Dar
aceasta
nu poate
fi, desigur,
decît o
soluție
provizorie.

Prof. TUDOR OPRIS

(Continuare în pag. a 2-a)

OPINIILE

ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

CUM RĂSPUNDEM NECESITĂȚILOR ACTUALE ?

Simpozion privind stadiul unor cercetări și experimente

Clujul a găzduit de curând un simpozion intitulat „Școala și problemele orientării profesionale”, organizat de Institutul de Științe Pedagogice. Simpozionul — al doilea de acest gen, intitulat desfășurându-se în iunie 1966 — a avut menirea de a face cunoscute primele rezultate și concluzii ale unor cercetări științifice și experimente desfășurate la București și Cluj de către colective ale Institutului, cu concursul unor dăruitori și directori de școli. Participarea masivă a profesorilor din școlile orașului Cluj și din regiune, ca și prezența a numeroase cadre didactice din învățământul superior, a unor cercetători, psihologi, medici din București, Cluj, Iași, Timișoara, Tg. Mureș etc. a dovedit interesul pe care-l suscită orientarea școlară și profesională, una din problemele de mare actualitate ale școlii românești.

Lucrările simpozionului — conduse de prof. dr. docent D. Todoran, președintele Consiliului științific al Institutului — au început cu un prim grup de comunicări care au abordat aspecte teoretice și metodologice. Prof. dr. docent A. Chirceș și conf. univ. dr. D. Salade au prezentat comunicarea „Principii ale orientării profesionale aplicate în școala noastră”. Vădită competența și îndelungata experiență în acest domeniu a autorilor, comunicarea a fost o prețioasă contribuție la cristalizarea unor probleme aflate în dezbatere atât la noi cât și pe plan mondial. Despre „Conținutul orientării școlare și profesionale” a tratat comunicarea elaborată de M. Ghivirigă, șef de sector la Institutul de Științe Pedagogice, și S. Constantinescu, cercetător principal. Încredințându-se orientării școlare și profesionale, autorii au precizat problematica acesteia și au schițat cerințele unei viitoare programe a muncii în domeniul respectiv. O a treia comunicare — „Mijloace și procedee de orientare școlară” elaborată de prof. univ. dr. A. Dancuș, lector univ. dr. R. Ciurea-Codreanu și Ilona Lasloffy, cercetător principal a încercat o sistematizare a multiploilor și complexelor metode ce se folosesc în școală pentru orientarea elevilor în vederea unei judicioase alegeri a profesiei.

În partea a doua a simpozionului au fost grupate câteva comunicări care au prezentat rezultatele preliminare ale orientării școlare și profesionale în școlile experimentale din Cluj (I. Popa, V. Popa și A. Flocă) și din București (Jana Ștefănescu, I. Panait, C. Florian) precum și problemele organizatorice ale orientării profesionale în școli (I. Cimpeanu, A. Ciobanu și N. Tăranu, directori ai școlilor experimentale din Cluj). Ultima comunicare elaborată de conf. univ. dr. D. Salade și R. Dăscălescu, secretar științific al I.S.P. a avut ca temă „Perspectivele orientării școlare și profesionale”.

Chiar și simpla enumerare a titlurilor comunicărilor este de ajuns pentru a reliefa sfera preocupărilor actuale ale cercetării științifice în domeniul orientării școlare. Aceste preocupări au fost lărgite prin numeroasele intervenții făcute de participanții la discuții, printre care s-au numărat prof. univ. dr. docent Alex Rosca, membru corespondent al Academiei, lector univ. Gh. Crăciun, D. Văcariu, Aurel Dunăreanu, dr. Andrei Antal, Emilian Dimitriu, Ion Dragu, Ștefan Pop, D. Roman și alții.

În concluziile sale, conf. univ. dr. George Văideanu, directorul Institutului de Științe Pedagogice, a subliniat că cercetările privind orientarea școlară și profesională fac parte dintr-un plan mai amplu, multilateral de cercetare științifică, menit să contribuie la înnoirea învățământului românesc, la modernizarea și perfecționarea lui.

Să așteptăm până în 1972 ?

Cum era și de presupus, simpozionul a adăugat în discuție nu numai stadiul cercetărilor științifice, ci și modul cum se desfășoară în prezent în școlile noastre de orientare profesională. Este și normal, pentru că nu se poate rupe cercetarea științifică de „beneficiarul” ei — școala.

Cînd va beneficia școala de rezultatele definitive ale cercetărilor? Tîrziu. După încheierea experimentelor și cercetărilor, în 1970, se vor elabora desigur lucrări de sinteză care vor fi apoi publicate și puse la îndemîna corpului profesoral. Presupunînd un maximum de operativitate, și la elaborare și la tipărire, abia prin 1972 va putea fi pusă în aplicare o programă a orientării profesionale. Ce este de făcut

plînă atunci? Viața, cerințele educației nu ne lasă, firește, să așteptăm. Cele câteva promoții de elevi care vor absolvi școala pînă atunci au nevoie de îndrumare, de sfatul dascălilor lor. Oricum, deci, orientarea profesională — acțiune educativă permanentă și neîntreruptă — își desfășoară cursul înainte.

După părerea multor profesori și cercetători care au luat cuvîntul în cadrul simpozionului, ca și a autorilor unor comunicări, la ora actuală, în școala noastră se realizează „după ureche” sau în virtutea obișnuinței. Aceasta nu înseamnă, desigur, că se realizează în totalitate greșit sau necomplet. Ce nu se poate realiza este însă faptul că școala nu își exercită cu plenitudine rolul său educativ întru încercarea de a îndruma și îndruma pe cei care au în față o mare și mai urgentă sarcină: să se pregătească pentru viața profesională. Așa cum o arată o serie de anchete și sondaje făcute cu diferite prilejuri, nu se știe încă care este locul principalului rol în orientarea profesională. În domeniul acesta este necesar un efort mai mare și mai urgent.

Nu se poate cere, desigur, ca cercetările să fie accelerate în mod forțat. Concluziile primate, insuficient fondate din punct de vedere științific, ar fi, bineînțeles, dăunătoare. Trecerea de la trap la galop, după cum se știe, duce la pierderea cursului.

Paralel cu cercetarea științifică sînt însă necesare anumite măsuri organizatorice, o pregătire a terenului pentru viitoare desfășurarea a forțelor, precum și un larg schimb de experiență, care să ducă la valorificarea cu cea mai bună calitate a tuturor resurselor care există. Căci există o experiență valoroasă atât la noi cât și pe plan mondial, există adevărate verificări în practică, asupra cărora nu mai este nevoie să se facă experimente. Profesori, diriginți, conducătorii de școli și organele de învățămînt au datorită să studieze atent literatura existentă, să folosească cele mai adecvate mijloace și procedee pentru orientarea școlară și profesională a elevilor.

Citeva cuvinte despre cadența măsurilor și ritmul cerințelor

Cei care au asistat la primul simpozion privind orientarea profesională, desfășurat cu peste un an în urmă, au remarcat că și la

cel de al doilea au fost reținute unele din propunerile și dezideratele scolese atunci de îndată necesitate, dar care au fost realizate numai în parte. Se așteaptă să se treacă la îndeplinirea lor într-o cadență mai susținută, în ritm cu cerințele actuale ale școlii. Psihologii școlari, de exemplu, al cărui rol a fost conștient și pe care experții au vădit că nu-l recomandă imediat, au și desfășurat încă activitatea din plin. Există numai 10 psihologi școlari și încă numai cu o jumătate de normă. Cele două cabinete școlare de orientare profesională, înființate în anul trecut nu au ajuns la parametri proiectați, mai au încă de făcut față unor greutăți elementare de ordin material (cel din Cluj și lipsa de spațiu).

Se cere apoi o mai mare operativitate în editarea unor lucrări. O scrisoare metodică privind orientarea școlară și profesională completată de un proiect de fișă pentru cunoașterea elevului a fost promisiș cadrelor didactice pentru prima zi a anului școlar, deci pentru 15 septembrie 1967. A întârziat însă. La simpozion, într-o vîntură, au putut fi văzute câteva exemplare aduse direct de sub teacurile tipografiei. Ele vor fi probabil difuzate în curînd în școli, dar util ar fi fost ca acest lucru să se fi făcut la vremea cînd diriginții își întocmeau planurile de activitate.

S-a subliniat de multe ori necesitatea unui mai bogat material informativ care să poată fi folosit de profesori în munca de îndrumare. Dar și în acest an marea majoritate a prospectelor diferitelor școli și institute de învățămînt superior au avut un conținut la fel de laconic ca în anii trecuți. Or, materialul informativ este cu atât mai necesar cu cît în prezent au loc mari înnoiri în învățămîntul de toate gradele. Se simte nevoia unor broșuri, pliante etc. tipărite și difuzate operativ, care să-l informeze pe elevi, părinți și profesori asupra profilului diferitelor tipuri de școli și facultăți, asupra perspectivelor pe care le deschid

pentru cei care le vor urma. A fost amînată aparținând monografiilor profesionale didactice. Un lucru bun, foarte bun. Dar ar fi mare nevoie și de monografiile altor profesii, mai puțin cunoscute de oamenii școlii, precum și de materiale informative privind tendințele de dezvoltare a economiei naționale, necesarul de cadre din diferite sectoare de activitate, dinamica profesioniilor etc.

Mai mult trebuie făcut în direcția pregătirii elementului cel mai important în orientarea școlară și profesională — pedagogii. Și aici trebuie reamintite deziderate mai vechi. Pe lângă punerea la îndemîna profesorilor a materialului documentar și informativ de care vorbim mai sus, este necesară pregătirea lor metodologică, realizată pe cîți mulți: în timpul studenției și al perioadelor de practică pedagogică, prin cursuri de perfecționare, prin cercurile pedagogice, comisiile metodice etc.

În sfîrșit, trebuie realizată și în mod practic, concret, nu numai în teorie, conlucrarea tuturor factorilor chemați să contribuie la orientarea profesională a elevilor. Poate că ar fi bine ca Ministerul Învățămîntului să ia inițiativa realizării unei comisii centrale care să coordoneze eforturile făcute de diferitele departamente, ca și de cercetarea științifică, în direcția orientării școlare și profesionale — propuneri mai vechi și de mai multe ori formulate.

MIRCEA IONEL

Cînd copilul începe școala la 6 ani (II)

Am schițat, în prima parte a acestui articol (I) câteva din condițiile care funcționează ca factori stimulatori de dezvoltare a copiilor în condițiile coborîrii vârstei de școlarizare de la 7 ani la 6 ani. Continuăm să prezentăm, în rândurile ce urmează, câteva cerințe legate îndeosebi de pregătirea copiilor de 6 ani pentru însușirea citit-scrisului.

După cum se știe procesul principal cu care operează în asimilarea cunoștințelor școlară mic — și, deci, cu atât mai mult școlară de șase ani — este percepția. Dar la această vîrstă percepția încă nu se realizează în condiții optime, datorită particularităților funcționale ale scoarței cerebrale și ale analizatorilor, a căror maturizare biologică este abia în curs de realizare. Iată de ce sînt necesare exerciții și activități orientate spre dezvoltarea acuității simțurilor vizuale, auditive, tactile, ca și a simțurilor motor-chinezești, precum și spre cooperarea lor funcțională în cadrul intuiției și a observației în natură a obiectelor, fenomenelor etc. Paralel cu aceasta se cere să se urmărească dezvoltarea funcției de semnalizare și sistematizare a scoarței cerebrale.

Pentru asigurarea acestor obiective, care fac parte din pregătirea psihologică pentru însușirea cunoștințelor trebuie realizate o serie de cerințe caracteristice etapei de început a învățării. Se impune, în primul rînd, ca elevii să fie introduși în activitate sub forma jocului, pe baza stimularii intereselor lor și a creării unei stări afective pozitive. Se prezintă apoi cerința ca activitatea să fie dusă în mod obligatoriu pînă la capăt. În felul acesta, prin introducerea scopurilor mnemice, atenția și memoria neintenționate se vor transforma treptat în atenție și memorie intenționate.

Foarte important este în același timp să se realizeze principiul odihnei active, prin alternarea dominanței celor două sisteme de semnalizare sau a celor două canale de informație (perceptiv și verbal-logic), în vederea evitării fenomenelor de oboseală și plictiseală. Dacă perioadele dominante ale aspectului perceptiv nu trebuie să depășească 7 minute, cele ale dominantei aspectului verbal, explicativ, pot ajunge la maximum 5 minute. O asemenea alternanță în cadrul unei ore de curs va da lecției, pe lângă caracterul de varietate, și un caracter de organizare funcțională mentală.

Se impune apoi să fie luat în seamă principiul gradării operativității mintale în funcție de modul cum variază intensitatea frecvenței activității nervoase superioare. Este vorba, aici, de organizarea științifică a activităților în raport cu potențialul funcțional. În orele cu potențial funcțional scăzut (de la 8 la 9 și de la 11 la 12), este indicat să se prevădă activități ce nu cer un mare consum de energie nervoasă (activități libere, desen, muzică, convorbiri cu teme etc.), pe cînd în orele cu potențial funcțional crescut (orele dintre 9 și 11), vom programa activități ce solicită mai multe analize, comparații, sinteze (exerciții fonetice, exerciții de scriere, de numărare etc.).

Trebuie aplicat în același timp principiul așa-numitului control pe calea reversibilității acțiunilor învățate, care dă posibilitatea de a reface un drum parcurs pentru a-l analiza și controla etapele, precum și posibilitatea de a anula o acțiune care se dovedește inadecvată.

Respectarea acestor principii înlesnește adaptarea copiilor la condițiile școlii, evitînd stările conflictuale sau fenomenele de oboseală și plictiseală. În mod practic ea duce, în același timp la formarea unor deprinderi perceptiv-complexe (auditiv-vizual-chinezești), fără de care nu se poate trece la învățarea propriu-zisă a citit-scrisului. Astfel de deprinderi perceptiv-complexe sînt, de pildă, deprinderea de a asculta cu atenție și interes o poveste scurtă și de a o reproduce, de a desprinde o propoziție dintr-un context, de a formula propoziții din două, trei sau patru cuvinte și de a arăta ordinea lor în propoziție, de a desprinde un cuvînt din propoziție, de a desface cuvîntul în componentele sale sunetice și de a desprinde sunete izolate din cuvînt, de a articula

conștient cuvîntul și de a-l diferenția fonetic de cuvintele nearticulate. Deprinderi perceptiv-complexe sînt și deprinderea de a analiza comparativ cuvintele asemănătoare ca aspect fonematic, dar diferite din punct de vedere al semnificației (cor — car; mină — mană, mamă etc.), de a recunoaște și executa grafeme necesare scrisului (linii cu poziții variate, bastonașe, ovale, noduri etc.), ca și deprinderea de autocontrol al vorbirii în general și mai ales de autocontrol al aspectului fonetic. Învățătorul nu trebuie să treacă la abecedar pînă nu e convins că toți elevii și-au format aceste deprinderi în cele mai bune condiții.

Prelungind experimental etapa preabecedară, pînă ce toți copiii și-au format deprinderile menționate mai sus în condiții optime, am constatat că în perioada abecedară ei nu au mai întâmpinat greutăți sensibile. Reluînd un experiment al psihologului E. Fischbein pe un plan mai larg — privind raportul dintre percepția cuvîntului scris, înțelegerea și păstrarea celor citite — am constatat că în condițiile prelungerii perioadei preabecedară, numărul celor ce citeș greu, nu înțeleg și nu rețin cele citite a scăzut mult — pînă la 2,5% la clasele experimentale față de clasele de control, unde era de 18% — în timp ce numărul celor care citeș foarte bine, înțeleg și rețin cele citite a crescut simțitor — la 46,2% față de 21%.

Caract. clase	Citeș greu, nu înțeleg și nu rețin	Citeș greoi, înțeleg și rețin bine	Citeș bine, înțeleg și rețin greu	Citeș f. bine, înțeleg și rețin f. bine
clase experim.	2 = 2,5%	25 = 31,3%	16 = 20%	37 = 46,2%
clase de control	18 = 18%	26 = 26%	33 = 33%	21 = 21%

Tabelul de mai sus arată și faptul că numărul celor care citeș foarte greu a scăzut, dar înțeleg și rețin cele citite a crescut la clasele experimentale la 31,3% față de 26% la clasele de control. În schimb, la clasele experimentale a scăzut mult numărul celor care nu înțeleg și nu rețin cele citite (20% față de 33% la clasele de control).

De aici și concluzia de încheiere: pregătirea psihologică,

din perioada preabecedară în condițiile începerii școlarității la 6 ani trebuie desfășurată minuțios, sistematic, așa încît să se asigure sănătatea fizică și psihică a elevilor și să se creeze premisele necesare pentru buna însușire a cunoștințelor, a priceperilor și deprinderilor cerute de școala și viața.

Lector N.C. MATEI
Universitatea-București

SEMICENTENARUL

MARII REVOLUȚII

SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

Școala sovietică împlinește semicentenarul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie prin numeroase acțiuni menite să ridice nivelul învățămîntului. În toate sectoarele se încheie bilanșul activității desfășurate pînă acum și se stabilesc coordonatele unei activități înnoitoare, care să ducă la noi succese în viitor.

Am făcut recent parte dintr-o delegație la Ministerul Învățămîntului care, în cadrul acordului cultural încheiat între țara noastră și Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice, a efectuat o călătorie de documentare în țara vecină și prietenă. Vizitele la numeroase școli, discuțiile cu profesorii, cu lucrătorii din diferite institutii de cercetare științifică, ne-au oferit un bogat schimb de experiență reciprocă în legătură cu cele mai actuale probleme ale învățămîntului de cultură generală.

În cursul vizitei am putut cunoaște îndeaproape oameni ai școlii și preocupările lor. Ne-am dat seama că în prezent se fac mari eforturi pentru îmbunătățirea conținutului predării, pentru ridicarea calității învățămîntului. O primă măsură în acest scop se referă la introducerea unor noi programe școlare la toate disciplinele. La elaborarea acestor programe au fost antrenate mii de persoane de membri ai Academiei de Științe Pedagogice și pînă la învățătorii din comunele cele mai îndepărtate. Fiecare program a fost analizat în repetate rînduri de diferite colective, pentru a se asigura un conținut corespunzător și a se crea condițiile unei stabilități cît mai îndelungate. Se scootese în tr-adevăr, în linii generale, programele trebuie să poată fi menținute cel puțin zece ani de zile.

Un aspect interesant al preocupărilor actuale în domeniul învățămîntului de cultură generală se referă la atenția ce se acordă studiilor feminine, de către un număr cît mai mare de elevi, a unor limbi moderne de mare circulație. În afară de măsurile luate pentru lărgirea și îmbunătățirea permanentă a studiului acestor limbi în toate școlile de cultură generală, funcționează numeroase școli cu un profil special, destinate studiului aprofundat al limbilor engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, chineză etc. Am avut prilejul să vizităm la Moscova și Leningrad câteva școli profilate pe studiul limbilor străine, în care se aplică planuri de învățămînt adaptate finalității urmărite și unde s-au creat condițiile didactice materiale necesare în acest scop.

O mare atenție se acordă și stimulării studiului aprofundat al matematicii, fizicii, chimiei

și biologiei de către tinerii care manifestă interes și au aptitudini deosebite în domeniile respective. În diferite orașe din U.R.S.S. funcționează școli cu profil de matematică, de fizică, de chimie și de biologie. Am vizitat, printre altele, Școala nr. 2 din Moscova cu profil de matematică. Nu s-a părut interesat faptul că, pe lângă instruirea propriilor săi elevi, această școală se ocupă și de elevii școlilor obișnuite care manifestă interes pentru studiul matematicii. Astfel, aici s-a organizat o secție serală cu clasele VI-IX și o secție fără frecvență cu clasele IX-X. La secția serală sînt recrutați pe bază de selecție elevii din alte școli de Moscova pentru a studia matematica într-o după amiază pe săptămîna, sub îndrumarea unor aspiranți de la Universitatea „Lomonosov”. Activitatea se desfășoară sub formă de lecții și de seminarii. La secția fără frecvență sînt admisi elevi ai unor școli de cultură generală din alte localități. În acest an școlar, secția numără 8500 de elevi. Durata școlarității este de doi ani. Absolvenții secției primesc diplome și participă la cursuri de pregătire pentru admiterea în facultățile de mecanică și matematică.

La Leningrad am avut ocazia să vizităm o școală cu profil de matematică și fizică, cu o foarte bună dotare didactico-materială. Școala are un laborator de fizică cu o aparatură care permite efectuarea de către elevi, la mese individuale, a experimentelor din capitolele de electrostatică, electrodinamică și electronică. Ea este de asemenea dotată cu un calculator electronic, la care elevii sînt inițiați în programările la mașinile de calcul. Profesorul care ne-a condus prin școală și ne-a dat explicațiile necesare este un dascăl pasionat și, totodată, un eminent pedagog.

Căutările creatoare pe tărîmul perfecționării învățămîntului, realizările dobîndite pe acest drum constituie o expresie a eforturilor făcute de Uniunea Sovietică pentru instruirea și educarea tinerelor generații, pentru pregătirea lor la nivelul cerințelor construcției comunismului.

ARPAD DEBRECI
șeful serviciului școlii
din Ministerul Învățămîntului

*) „Gazeta Învățămîntului” nr. 916 din 13 oct. 1967.

